

Latweeschu Amis.

54. gadagajums.

Nr. 26.

Treschdeenâ, 25. Juni (7. Juli).

1875.

Redakteera adrese: Pastor Sakranowicz, Lutringen pr. Frauenburg, Aurland. — Ekspedizija Westhorn I. (Deyher) grabmatu bohde Jelgawâ.

Rahditajs: No celschsemehm. No ahrsemehm. Wisjaunotahs finans. Lubg-
schana un usajzinashana. Dullais Zahniks. Indrika Seewlawas wehstule.
Kurpneeta rehkinums. Studinaschanas.

No celschsemehm.

Jelgawas Zahnds sirgu bij tohti mas us tirgus, ihpashchi lepnus sirgus mas redseja, bet dahrgums tomehr bij pardauds leels. Par wideju, weselu sirgu reti runaja apaksch 200 r.; bij ari dauds uspirzeju, kas labakohs wed us Bruhscheem. Par gimnasijas swehtkeem rakstisim turpma.

Jelgawas gimnasijas swehtki. 17. Juni bij ta deena, kur preeksch 100 gadeem schi Kursemes augstaka skohla ir zelta. Us apweizinaschanu 100 gadu swehtkös bij jau 16. Juni no dauds pusehm lungi sabraukusch. Pulksten 1. tee sapulzejahs gimnasijas leelajä sahlä un tur nu wisi tee subti-tee, weeni pakal ohtreem, sawas laimes wehleschanas isteiza jeb swehtku dahwanas pasneedsa. Wispirms nahza tee 7 Kursemes prahwesti, Grohbinas prahwesti von Launig, ka wezaka is tahs laimes wehleschanas no mahzitaju puses isteiza un weenu skaisstu peeminas tahfeli pasneedsa, kas daschadas ruh-tes eedalita dohd pahrskatu par wisu lihdischinigo gimnasijas zetu, par wiseem pee schihs skohlas bijuscheeem un esoscheem skohlotajeem u. t. pr. Tad nahza muischneeku wezakais, tad atkal Jelgawas birgermeisters, tad laimes wehletaji no Rih-gas, Nehweles, Wilandes, Pehterburgas, Maslawas gimna-sijahm un skohlahm, no gubernas waldibas konsistorijas (dahwaja bihbeli), täpat no dauds un daschadahm beedribahm is tuwenes un tahlenes. Senakee Jelgawas gimnasijas skoh-las behrni bij sametuschi weenu naudas teesu (pee 2800 rbl.), ko wisu wahrda oberrahta kungs von Brügggen pasneedsa, lai schis kapitals pamasitim pee-augdams ar sawahm intrefehm kalpotu us palihdsibu waj nu skohlotajeem pascheem, jeb wina atraitnehm un bahrineem. Rendas mahzitajs Grüner pasnee-dsa gohda deenai par peeminu weenu jaunfarakstitee latw. bih-beles stahstu grabmatu. Weena swehtku dahwana bij preeksch stipendijas gimnasijas skohleneem. No Latweeschu draugu beedribas puses tika pasneegts swehtku rakstis, ecefects dahrgä samta wahlä tais 3 Kursemes sehwes (sali-sili-balti) ar fu-draba stuhreem. Laimes wehleschanas wahrdi bij skaissti gres-notäs rindäs salikti un skaneja ta:

1775.

tai 17. Juni 1875.

Jelgawas slawenai gimnasijai, kas pirma gadu simtenu zetu laimigi istaigajusi un ohtra gadu simtenu rohbeschäs pirmo fohli cezet, schini augstā swehtku deenā, jitu weesu pulkā ari Lat-

weeschu draugu beedriba gohda wainagu sneeds no pateizi-gas sirds un ar preeku peeminedama wisu, ko schi Kursemes augstaka skohla zaur Deewa schehlastibu strahdajusi, ka no wezu wezu un no jaunaku laiku gudribas awoteem un no pa-scha Deewa ne-ismelameem dsilumeem behrneem, jaunkeem garigu baribu sneegusi, bet ihpashchi ka schihs skohlas flehpi ari Latweeschu tautas dehlus audsina, kas gadu no gada jo leelä skaitä tē mahzibas un goismu mekle un eemanto un ka schihs skohlas pawehni irraid pee-augusch. mahzjuschees ir leela data no schi laika Latweeschu draungeem, ir daschi no teem mihteem tehweem, kas scho draugu beedribu zehluschi, lohpuschi un kas nu jau sen ir aijgajuschis pee duseschanas. Lai Deews schehligi ustur us preekschu wehl dauds gadu simte-nus scho slawejamu augstu skohlu ka labu strahdneezi sawä wihna kalnä, lai ta ka wista sawus zahlischus jo prohjam krahj apaksch saweem spahrneem un audsina Kursemes dehlus, tohs ismahzidama par kreetneem deewabijigeem wihreem, lai ta spihd ari nahkamä laika ka gaischa swaigsne, masaku mah-sinu pulkā wilschtohs ka us laukeem tahm par labu preekschihmi un wadoni, lai sel, lai seed ka kuhlais kohls, kas pee uhdenš upehm stahdihts un ka lapas nesawihst, lai nesis dauds baga-tus augtus jauneem par labu, wezakeem par preeku, mihtai tehwu semitei par swehtibu un Deewam par gohdu.

(Latweeschu draugu beedribas preekschneeku wahrdi.)

Jo sirsnigi slaweja agsweizinaschanas wahrdi no weena weza firmgalwja, kas preeksch gadeem pats pee schihs gimnasi-jas bij par skohlotaju bijis, pehz par Deewa wahrdu gudri-bas profesori Tehrpata, un kas tagad sawas wezuma deenas wada Wahzlemē un bij ihpashchi us scho deenu schurp atbrau-zis, profesors Kurz. Galds peekrahjahs pilns ar apweizina-schanas raksteem, kas ar telegrafu no daschadahm pusehm at-fschja.

Pulksten 6. pehz pusdeenas tika gimnasijas dahsā, ihpa-schi preeksch tam buhwetä teateri greeku walodā no 26 gimna-sijas skohleneem wezu laiku teaters rahdihts.

17. Juni no rihta pulksten 9. wisi swehtku dalibneeki gimnasijā salajuschees dewahs us wahzu basnizu, kur ihfu swehtku deewakalposchanu notureja; pulksten 12. gimnasijas sahlä tureja swehtku aktu ar skohlneeku atlaischanu un runahm, pehz tam wisi dewahs us Schirkenhösera dahrsu us gohda maltiti. Swehtki tika nobeigti ar swehtku iszeereschanu sakumds us Sorgenfrei muischinu.

Lai tad nu peepilditohs tahs simtkahrtigas wehlescha-nas, lai salo un seed Jelgawas gimnasija ari sawä jaun-eesahktä ohträ gadusimteni!

Muhju Kungs un Keisars jau ir zelâ dewees un 22. Juni isbrauz no Warschawas us Behterburgu.

See Baltijas uguns dsehseju sapulzes Jelgawâ nehma dalibu 23 beedribas; par presidenti bij zelts barons von Heyking. — Istahde fwehtdeen, 15. Juni tika pahdohtas wairak kâ 9 tuhst. biketes.

Leepajâ 7. Juni tika jauna gohda deenina pawadita. Ap agrako Bahrtawas mahzitaju G. Brasche tehwu, kas preeksch lahdeem 5 gadeem sawâ wecâ sawu dehlu pamestdams no amata atlahpabs un nogahja us Leepaju dshwoht, bij pulks draugu sapulzejuschees un fwehtija to deenu, kur winsch preeksch 50 gadeem bij amata cestahjis. Wiseem, kam schis wezs kungs pasihstams, tilpat wiseem, kas sin zeenâ tureht schi nepeekufuscha strahdneeka darbu un puhlinu, ko ihpafchi pee sawas mihlas Latweeschu tautas ir turejis, un lihds schai baltai deenai wehl tur, tiks dsirdeht, ka winsch to deenu peedsihwojis, ko reti Deews leek redseht. To mihlo wezo tehwu schai wina gohda deenâ gribedami apfweizinaht, sagahja pee wina behrni un behrnu behrni, zil to Leepajâ waj tuwumâ dshwodami, wareja sawahktees; ziti zaur telegrasu wezo tehwu eepreezinaja. Ir wehl ziti draugi no Leepajas no rihta nahza wina apfweizinaht. Leels preeks firmgalwini bija, ka it negaidohht attikahs to brihdi Leepajâ weens no teem reteem draugeem, ar kureem lohpa sawâ laikâ Lehrpatas augstâ ffohlâ bij mahzijeem, weens wezs kungs no Pruhfcheem. Tas par scho gohda deenu nekâ nesnadams, to rihtu aridsan nahza sawu draugu apmekleht ar kuru feu gadus nebij sagahjis.

Tik tahlu Deews lihdsesjis! Lai tas joprohjam wehl us-taupa dshwu un spirgtu scho firmgalwi peederigeem, draugeem un Latweeschu tautai, kam ihpafchi wisu zauru muhschu ar mihlibu un ustizibu kalpojâ.

Par schi gada rekruschu dohschanu Maslawas awise fakahs dsirdejusî, ka nemamo rekruschu skaitis schogad buhschoht 180 tuhst.

Ar 19. Juni sahloht ir nu jaunâs pastmarkas eewestas, grahmata no 1 lohtes smaguma joprohjam maksahs tikai 8 kap.

No ahrsemehm.

Bezajam pahwestam ar weselibu ofkal eimoht lohti wahji, fildais laiks esohht pawisam nogurdinajis, tâ ka daschu deenu nemas wairs nekustoht no istabas.

Wisjannafahs sinas.

No Saldus: Jau sen gadus Saldus pilsehtinsch, kas zaur weenmehrigu peebuhweschanu arween leelats isplehtees, ilgojahs pehz kahdas uguns-sprizes; bet pilsehtinsch nau bagatais un nebija til drihs eespehjam schahdu teizamu leetu eegahdatees. Weidsoht tatschu zaur zeenigu preekschstabwu, Hellmana funga puhlinu til tablu nahza, ka preeksch wasaras fwehtkeem weenu teizamu, jautu, lai gan ne wisai leelu uguns-sprizi no Jelgawas par 450 r. f. pahweda.

Hellmana kungs usajinaja latru jaunu zilweku pee Saldus labprahtigas uguns-dsehseju beedribas nemt dalibu un bija preeks redseht, ka pulks jauneklu, kâ ari pudmuhsha wihru bij gatawi, pee mineta darba ar uszibitibu peebedrutees. Debesbraufschanas deenâ tika jauna sprize eeprohmeta. Dauds lauschu bija fanahkufchi, scho muhsu apgabala wehl fweeschu un nepasihstamu leetu apluhtoht. Gan jauneem uguns fargeem kâ jau pirmo reisi wehl negahja wifs ihsti pehz taltes; bet sinams ar laiku wifs tiks eemahzihst un eerasis. Lai tas schegligais

Deews dohd ka jauna sprize nohtes laikâ waretu weikli sawu glahbschanas darbu pastrahdaht un tâ Saldus apgabalam par leelu labumu dauds gadus pastahweht. J.

Jelgawa. „Rig. Zeitung“ sino, ka 25. Juni wakara Sweedru un Norwegijas lehninsch, Ofkars II. ar damflugi atbraufschohht us Rihgu, par nakti palikschohht ohstâ us fuga, 26. Juni nahkshohht Rihgas pilsehtu apraudsibt un tad 27. Juni reisochohht tahlak pahr Dinaburgu un Smolenskû us Maslawu.

Ar 19. Juni ir spehla nahkufchi tee jaunee pastes likumi; zeram lastajeem par patilshanu dariht, kad tohs te wehl weenreis ihsumâ peeminam, lai katrs sinatu pehz teem eeriktetees un nesnaschanas deht neisdohhtu daschu kapeiku welii. Tâ apstelleschanas maksâ no 3 un 2 kap. par peenesstahm grahmatahm joprohjam wairs nau jamaksa. Par grahmatahm, kas swer lihds 1 lohtu, ir us ahrsemehm, wairs nau jamaksa 10 bet til 8 kap., par wehtuli us pastes kahrti rakstite ne wairs 5, bet 4 kap. Par us pasti apdrohschinatu wehtuli aistelletajam jaaismaksâ 15, fanehmejiam, pee ka ta laista, 10 kap. Kad grahmata swer wairak nekâ 1 lohtu, bet til 8 kap. pastmarka uslikta, tad tahda grahmata tohp apstelletâ kâ tahda, kas nemas nebuhtu aismakfata; bet ja us tahs masak ka 8 kapeiku marka uslikta, tad ta paleek neapstelletâ. Tapat ari teek darihts ar 4 kap. wehtulehm, kad nau lihds pilnam aismakfatas.

R. S—z.

Buhgšana un usajinaschana

pee grahmatu driketaju, grahmatu sehjeju un ziteem grahmatu apgabdataju fungeem.

Schinis laikos teek wifadi un zil ween eespehjam preeksch Deewa wahrdeem tee zeli lihdsinati, peeschkirti un weeglinati, lai tas sw. Deewa wahrds weegli jo weegli sawu tekû waretu tezehts un wiseem laudihm sawu fwehto sehklû sirdis raschigi kaisiht. Bihbele dauds miljonu eksemplars teek driketâ, leelâ formatâ ta mahjâs lasama, bet jauna testamente drukata ari masu masâs formatâs, lai wina katriis waretu ari swahrku kulê lihdsi nest un pee wifahm wajadshbahm wina par wadoni un mehra auklu bruhleht. Skatoleem un dascheem zitas tijibas laudihm dseesmu un luhgshchanu grahmatas drukatas ari masu masâs formatâs, ar labu apsinu un nodohmu; jo leelas formatâs tâ wis newar arween lihdsi nehfaht. Bet ja us latweeschem noskatamees, tad pee wineem gan atrohn masâs formatâs drukatas kabatas singu grahmatinas un zitas johzigas grahmateles, bet tas wifunohtigakais, ta weena leeta, kas ari latweeschem buhtu eewehlejams, prohteet tahs basnizas dseesmu grahmatas masâs formatâs, wineem wehl truhst; atrohdaht til ween leelâs formatâs drukatas un beesî eeseetas dseesmu grahmatas, jebfchu ari gan kahda dafa no winahm plahnaki eeseetas, kur dseemas ween eefschâ, tad tomehr truhst tahdu masu, ko waretu ari kabatâ lihdsi nemt. Muhju laikos schahdas masâ formatâ drukatas basnizas dseesmu grahmatas ir no leelas wehtibas un ari wajadshbas. Kamehr latweeschî nebij til mahziti kâ tagad, tamehr gan istika ari ar tahm beesu beesajahm dseesmu grahmatahm, ko wis nekaunehahs us zelu un pa eelu rohka lihdsi nest, bet atnahza jaunakee laiki, un jau dascheem ari atrohnahs tas leekais kauns, tahs beesahs grahmatas rohka nest. Grahmatu sehjeji schahdu leeko kaunu pamanijuschi, jau eefahka dseesmu grahmatas tahdas plahnâs eeseet, kur dseemas ween eefschâ,

un tã leekam kaunam ispalihdseja; tagad jau leekalai datai basnizãsgahjeem ween plahnahs dseefmu grahmatas rohkas, kas weeglaki apwaldamas. Tad tomehr wehl daschus basnizãs redsam, kam nau it nekahdas dseefmu grahmatas, nei beesahs nei plahnahs lihdsã, jebfchu mahjãs wineem gan abejas ir. Paschã basnizã pee beesahs grahmatas fehshoht, tahdeem ta leeka kauna gan nau, bet weenigi ahrpufs basnizãs: pa zelu, pa tirgu un eelahm eedami tomehr to leeko kaunu wehl tur. Ziteem atkal ta leeka kauna gan nebuht nau, wini tikai negrib beesakas grahmatas lihdsi nesi, jo wineem ari wehl zitur fur kahdãs meetãs un wajadsibãs ja-ee-eijohht, fur newarohht grahmatas lihdsã isnehfahht. Zif fahpigi redseht, kad fur atgadãhs bihbeles stundas tureht, waj ari us kapeem, waj krisibãs, ir pat basnizã leelu leelõs barõs stahw bes kaut kahdas dseefmu grahmatas jebfchu gan lohti kahrotu ari lihdsi dseedahht. Zif ja buhtu tahdas masas, kabatas formatãs drukatas dseefmu grahmatinas, tad galwojam, ka reti jo reti kahdu redietum bes sawas grahmatinas; jo tahdu masu kabatã eebahsis wari arweenu un wisur lihdsã nemt, bes kahda leeka kauna waj aiskawekla: tad — ja atgaditohs eet kahdã bihbeles stundã, waj zitur buht fur Deewa wahrdu sludina un slawas dseefmas nodseed, tad jau kertu tuhliit katriis sawã swahrku kabatã pehz grahmatinas un iswilzãs dseedatu drohschi lihdsi. Mehs nebuht ne-efam eenaidneeki un pretineeki beesajahm dseefmu grahmatam — ar preeku winas mihlam, bet winas wairak geld mahjãs nekã plazã. — Jebfchu leelaka dala no dseefmu grahmatam waretu ari buht drukatas lihdsichinigãs formatãs, tad tomehr lohti geldigi un wajadfigi buhtu, kahdu datu no dseefmu grahmatam sadrukahht ari majãs formatãs tif leelas kã tahs masahs jaunahs testamentites, to pulka dseefmu dehl beesakas gan buhtu, bet tas beesumã jau neko nesklahdetu, kad tikai kabatas formatã. Daudsi, daudsi dseefmu mihlotaji wehlejahs tahdas masaku formatu basnizãs dseefmu grahmatinas. Waram drohschi teikt, ka drikeru un grahmatu apgaddataju kungeen pirzeju buhtu papilnam; jo tagad ir wajadsiba pehz tahdahm. Tadeht fur tagad drihsumã fatãisohs tahs pahwuzetahs jaunahs dseefmu grahmatas drikehht, laiks duhtu gan, kad tee zeenijamee drikeru lungi schahdai mihlai no daudsi pusehm dsirdamai aizinaschanai, kad ne wairak, tad paprohwetu pa prahtam isdariht: kahdu teefu no dseefmu grahmatam — sinams ar it wisahm dseefmahm, (bes pahtareem) majãs kabatas formatã sadrikehht: — tad pateesi buhtu pateizigi daudsi garigu dseefmu mihlotaji un pirzeju schahdahm nekãd netruhktu. Daudsu wehletaju wahrdã: A. H—n.

Dullais Jahnits.

(Belgians.)

Sawã muhscha galã winsch kahdus tuhltsofchus nolika us intrefehm wisahm pagasta dwehselehm par labu, ar tahdu testamentigu norakhsichanu, ka gruntskapitalã paleek muhschigi ne-aiskartã, bet tahs ifgadigas intrefes pagastis war isbruhkehht preeksch galwas naudas maksaschanas. No newilfchu kungam uibruka nohwes stundina. Neweens no wina peederigeem radeem waj draugeem nebij klahht, kad tas garu islaida un atschkibrãhs no saweem laudihm. Bet tas bij leels brihnumã, ka tas bagatais kungs, kas dsihwofchanã

maiseem nandu mehrija, pee sawas mirschanas bijis tif nabags, ka tif weenigi weena plika ohrta atrasta wina naudas kumodẽ. — Pehz kahdi dulata gabali peldejuschi dihki pa uhdens wirsu — cetihiti deega kamolã.

Kunga idhsifuschas meefas tapa ar leelahm behrehm un gauschu noscheloschanu pehz wina isfazitas wehlefchanahs no wiseem pagasta laudihm pawaditas us dufas weetinũ, tapa nogulditas turpat pagasta kapõs, paschã widũ starp wina aismigujscheem kalpeem. Weentuligs, tas ir, atschkirts no wiseem sawas kahrtas un familijas lohjekteem, tur winsch faldi dufs sawu lauschu widũ un neweens no teem aigahjeju pehz-nahkameem, miruscheem semneezineem, netohp us sawu dufas weetu pawadihts un kohpã guldinahhts, us kura tee pawaditaji jeb behrneeki nefazitu tohs wahrduã: — Guli nu pee tawa leeklunga!

Tohs kapukrustus apskatoht ir smuki redseht, ka kungs ar saweem laudihm faldi kohpã dufs, weenã klehpi. Paschã kapu widũ stahw augsts afmina krustis ar selta raksteem un tam wisapfahht prasti kohla krustini. — Kaut jel muhsu ihfa dsihwiba mums tahdas jaukas bildeã preeksch azihm stahditu, kahdas mehs redsam nahwes walstibã!

Dullajam Jahnitim Deews garaku muhschu bij nowehlejã nekã wina leeklungam; jo kahdus tschetrdesmit gadus ilgãf winsch dsihwoja schini pasaulẽ, lai gan wina dsihwofchana bij tif weena noscheloschama wahrgschana. Tas fainneeks, kura apgadfaschanã winsch stahweja, gan tam dema putru un maisi, ko wina kalpi ehda, bet Jahnits jau weentuls; wina fajuzis prahht to atschkibra no wiseem zilwekeem. Weentuls, kã apmaldijees sweschneeks, winsch staigaja schurp un turp pa to apgabalu. Paschã wafaras karstumã winsch staigaja ar pliku galwu, basahm kahjahm, gehrbees ar ihfahm nahtna bilfitehm, ihfu, pliku kaschozinu un rupju pakulu krellu, kam kruchtis arween bij walã un kas tad faulẽ bij nodeguschas warasarkanas. Wina allaschiga eefchana bij us turako pilsehtinu, kahdas 2 juhdes tahtumã, fur tas labprahht gahja pee kaleja plehschas puhst, kas bij tas weenigãis darbs, ko winsch darija. Us pilsehtu aiseedams un no turenẽs ateedams, tas, it ihpafchi muhscha galã, kad galwina tam jau bij pawisam plika no teem firmeem matineem, peere gauschi krunkaina un kahjinas iidiluschas kã tschibuzini, mehdsã zekamalã apsehstees, weenu rohzinu issteceptu tureht un tã ubagoht. Winsch nesklaitija nekahdus pahtarus, bet sehdeja it klusi kã mehms un us wina bahleem waidineem laisijahs gan imischana, bet turklahht dsilfch meers. Kad kas tam kahdu dahwanianu gribeja pasneegt, tad nabaga wezenits mudigi, mudigi bij kahjãs un tezeja teezineem tam pee rohkas, kã kuzeninsch, kad behrns tam sneeds maies gabalinu waj kaulinu. Pateifdamees par to dahwanianu tas smuki palobzijahs un pee tam rahdija preezigu waidsinu. Tohs dabutus graschinus tas neapdehra wis brandwihnã waj allã; jo winsch it ihpafchi nezeenija garigus dschreenus. Lai gan winsch gandriht neko nemihleja runahht un lai gan wina farunaschanahs tif bij ar tauteescheem, tad tomehr tas lihds muhscha galam nebij aismifis sawu sweschu, eemahzitu wolodu. Kad tam prafija, kã winam eet, tad tas arween smaididams atbildeja: „Labi.“ Bet kad tam sahla iswajzahht wina likteni, tad eefahlumã winsch gan wisu riktigã satura stahstija, bet ne-ilgi tam woloda sahla schurp un turp schanbitees un tubdal wareja atflahrst, ka tas prahtã fajuzis. Par sawu jaunibu tas neko nestahstija un kad tam wajzaja par mihlestibu un prezeschanohs,

tad winsch smagi nopuhtahs un ašaras kà pehrles speedahs wina azis.

Nupat, no laudibm tà fauktais „dullais Zahnitš“, scho pasauli atstahjis un us zitu aishgahjis, fur warbuht tas sawu mihlu Rohsti preekschâ atradihs, ko tas scheid welti mihlejis un kuras labad wina dšihwošchana schini pasaulê, bij gara un breefmiga wahrgschana; debes war atdoht, ko pasaulê atrahwuf; un Zahnišcha kapa galâ stahw krusstinsch, kas kà ar rohlu rahda us augšcheeni mirona walodâ tà sazidams: „Turp es aiseemu, un tur ir tas, ko scheid esmu mihlejis.“

Mihlestibas pohstâ nonihluscham Zahnitim par peeminu es skandinu scho rihmiti, zeredams, ka ta wehl tagad dšihwodameem un mihledameem buhs kà kahda sauzeja balss no firds us firdi:

Mihliba, tu dabâ swehta saite,
Kas tu firdis pahrôs wed un feen;
Mihliba, es tewi luhdsu, laid schê
Bretmihlibu atrast man arween.

Rewed mani tabdai firdij klahu,
Kas preeksch manis nau isredseta,
Ka ta mani tad eklarfinatu
Nekahrdina, negruhsch breefmibâ.

Mihliba, rahd man jel manâ kahrtâ
Melleht manas dšihwib's engeli,
Ka nekrihtu behdâs, nedš nowahrtâ,
Ziteem netohpu par apšmeekli.

Mihliba, dohd laimê tewi guhstihht,
Nelaime tew' kert un šatureht,
Behdâs, preekôs tewi faldi fluhpstihht,
Nedš tew sust, nedš tewi pasaudeht.

Mihliba, sneeds, sneeds man tawas rohkas,
Wadi mani zaur scho pasauli,
Tad es panesischu wifas mohkas
Sajutischu scheidan debesi.

Un kad galâ eeschu manâs mahjâs
Nismigdamš eeksch faldas mihlibas,
Bretmihliba lai man preekschâ stahjahs,
Lai ta aisspeesch manâs aztinas.

n.

Indrika Seewslawas wehstule.

Mihlais amisneek!

Ar nepatilschanu un ihgnumu es lihds schim arween feewas wihru gaudu Dawâs amisês lasu. Zits gauschahs, ka wina feewa pahrleeku tibrijahs un behrschahs; zits atkal, ka wina Lihsite esohht zuhzina, zits fuhdsahs, ka tehj- un lassjas reibuls feewas apjuzina u. t. j. pr. Kâ? waj tad Kurfemê un Widsemê neweens wihrs ne-atrohдахs, kas preeksch wifas pasaulê weenreis sawu feewu isflawe? Kad neweens negadahs, tad es to darischu. Mani nošauz Seewslawu — es esmu teefas štrihweris, kas ar tewi 30 gadu prozesi eesahks, ja tu scho manâs feewas gohdu ne-isfludini, tàpat, kà tu to zitu wihru gaudas isfludinaji.

Pahrleezigi us spohdrumu un glihtumu mana feewa nau wis. Wina leek til il sesideen wifu mahju ipohst no augšchas lihds apakšchai; bet wai! tad tam, kas tai preekschâ jeb pa kahjam gadahs! Ta ahda es wis nelihstu. . . . Teefa

gon — swehtdeenas pawakarôs — kad zeemites to apmelle, tad gan lahstiti kelmeliti jeb kirschu tahs eesmeke — bet ar gohdu; tas nekait nenceka; tad gan winas brihscheem aishnem walodâs zitus laudis, pasihstamus un swekschus un tohs drufku pahrsuka; bet par to nau nekahda waina; neba tee to walodu dšird. . . Turpreti mana feewa mihl zitus it beswainigus, gohdigus preeks, prohti: **tabaku**. Es neween winai scho masu preeku labprahht nowehlu, bet es ari ta labuma dehl, ko tabaka schnaufschana dahwina, — katram wihram padohmu dohdu, lai sawai feewai to faldumu eeradina. Katram bruhthganam wajadsetu sawai bruhthi pee laulibas to peeklautees, **ka lai ta tabaku bruhke**. Mana Marinkê pabruhke il nedekas preeksch sawa deguntina tikai weenu paschu mahziniu tabaka; dedschitis nau leels: paplats liparinsch. Tâ tad wina weenâ gadâ zilwezibai par labu islaisch 5 rubl. 20 kap., kad 10 kap. mahzina maksa. Ko dariht, katram ir sawa patilschana; es mihleju bildes un jakti. — Tâ ir — it kà mana feewa finatu, ka man bruhnas bildes patihl; wina ar sawu deguntinu un tabaka palihgu istaisa daschadas bildes nehšdrahnâ, un kad bilde man nau pehz prahta, tad bahsch nehšdrahnu uhdeni un to ismasga. Skahde tikai, ka ischnaukta tabaka eka to drahnu fa-ehd un izaurumo, zaur ko atkal drihs zitas jagahda. Bet ohtradi fakohht, nama mahte gan zaur nelo zitu til dauds us darbu netohp speesta un radinata, kà kad dauds zaurumi lahpmi drehbês un drahnâs. Tâ jau katrai leetai saws nelabums, bet ari saws labums. Sinu labi, mana Marinkê bij zittahrt laba patgalwe un newareja ar zeemitehm šadereht un istikt. Bet nu tabazinsch winu starpâ tas meera malzinsch, kad tahs faulgohti fahschuschas istreezahs. Tahdôs brihschôs tabaka dohsite eet no rohkas us rohlu un kad kahda kaiminene usflawe: Kruštmahte, tew gahrôs tabazinsch, tad mana feewa isheet no prahta par tahdu gohdu un wina paliktu par draudšeni sawai wisleelakai eenaidneezei.

Manâ laulibâ schis tabazinsch par leelu labumu. Tadeht nebrihnatees, lasitaji, ka es wifahm škaištahm un nekaištahm feewahm to padohmu dohdu, tabaku bruhkeht. Kad mana Marinkê nau labâ prahtâ (kura — ir ta labaka feewa — nau sawâ laikâ pikta!) un es to nekahdâ wihšê newaru peelabinaht, tad es tai prasu tabaku schnauzeenu — tad tuhda meers mahjâs.

Marinkê man ir mihla. Ka ne, — ta jauna mundra feewina ar tumšchahm azihm un masu tuklu mutiti, kas daschu us naschlibu wilina. Kad tē no naschlibas runaju, tad man jafaka, ka es zittahrt labprahht to ne-eeredseju, kad ziti wihri manu feewu usflatiija. Man bij tad, it kà spanis auksta uhdena man buhtu us galwas usleets, kad kahds fajija, ka mana feewa ziteem patihkohht. Zil drihs kahds jauns jeb wezs gekis eeksch winas wareja eemihletees. No ta laika, kamehr wina fahlfu tabaku schnaukt, man nekahdas raifes wairs nau jatur schini leetâ. Kad winas rohschu mutite ari kahdus us naschlibu wilinatu, tad deguns to atbeede. Negribu no tam neka fajiht, kà abas melnahs nahfes, kà dubultstohbra flinta attreez un tabaka smaka no nahšim nau beberkohzinsch — dasch laikam aisspeesch degunu un aishdaritu azis butschodams — bet wairak atbaida ta tabaku ašaru pilite, kas faulê, kà dimanta lahstite špiguko. Tahds pileens, mihlais lasitajs, ir ta leelaka leeta, kas no butschofschanas atbeede! Tahda ašarina atbeede wisleelakohs naschkus. — — —

Gan mana feewina — brihscheem it beesi — fuhdsahs par galwu fahpehm un dakters arween jawahl, kas gan faka, ka

tahs galwu fahpes zelotees no leelas tabaka fchnaukschanas, kas manai feewai wehl zitu flimibu peewedischoht — bet lo winsch runa — lai til mana Marinke fchnauz. Tabaka fchnaukschana manai laulibas dsihwei daschu leelu labumu dara, ka to newar atmetst un kaut ari manai Marinkei tahs fchnaukschanas deht buhtu kapâ jaleen, tad ta ari masa leeta pret ta labuma. . . . Mans radineeks, apteekers Balsams, schini leeta tahdas paschas dohmas tur, ka es; jo winsch ari labpraht tabaku fchnauz un wehl wairak nekâ mana feewa. Wifs zilweks pee wina ir ihstena staigadama tabaka magasthne. Zittahrt winam us Franziju reisodamam bij libele us rohbeschulles namâ. Toreis tur newehlejuschchi tabaku bes tullees eewest, un kad nu manam radineekam bijis til dauds nahsis un labatâs, tad winam bijis par tabaku til dauds tullees jamakfa, zil winsch pats swehris un bes masa winu paschu buhtu konsezeerejuschchi (atnehmuschchi) tadeht ka fihwee lungi newatas deht nespehjuschi gaischi isschirt, zil no wina tabaks bijis un zil meesa. Kad winsch par eelu eet un wehsmaphsch, tad wifcem jashlaud, kas to fateekahs, jeb kas par lohgu ahra flatahs: Balsams tad faka: Us weseleibu, mihi lungi un zeenigas gaspaschas!

Kad nu winsch apteekers buhdams, ziteem labu weseleibu wehle, — tad tas leezina, zil labfirdigs ir tahds tabaku fchnauzejs*). — Bet lo es no sawa radineeka stahstu (ta jau eet neschnauzejam) gribeju til no sawas mihlas Marinkees pateikt un to isflaweht. Kad tewim, draugs, ir laba feewina, tad leezi tai tabaku fchnaukt, tad buhs wehl labaki. Kad neesi wehl prezejees, tad peekaulées sawai bruhtei, ka ta lai apsohlahs, feewa buhdama fchnaukt. — To podohmu Tewim un wifcem wihreem dohd Seewflawas Indriks.

Kurpneeka rehfinums.

Wahsemé, pee Rein upes kraasteem, fur jauki kalni winas kristal-skaidros uhdendos speegelejahs, ir mas fahdschus, ne wifai tablu no leelzela. Wis fahdschus iszetahs kaila, nosfirmojusi klints, us kuras tschukura wezas bruneeeku pils sagruwuschchi muhri atrohnahs. Sahdschum nau basnizas, tilai wezs fshlasnamâ. Tur dsihwoja preelisch wairak gadeem fshlotajis, kam leela familija bij, prohti — paschi diwi un astoni behrni. Ta bij gan bagata swehtiba no mihla Deewa, bet pee tahm majahm eenahkschanahm, ka nabaga fshlotajam, ari leels behdu awots. Simtu peezeefmit dahlderer eenahkschanu par gadu ne-istaisa ne pusdahllderer par deenu, un kad katru deenu desmit zilweki ar weseleligu ehdelibu ar teem ja-ustur un jagehrbj, kaut ari tilai us to prastako, tad tas nau wis behrnu spehle un prasahs deesgan darba un puhlina.

Minetaja fshlasnamâ tadeht nebij wis Egiptes galas-pohdi, bet tilai plahnu plahnais maiesreezentinsch. Kartupeli bij pirma un beidsama bariba pusdeenâ un wakarâ, un sweests pee tam bij tilai retu retais weests; wina weetu ispidija wiswairak fahlsgraudinsch; ausu putra ar peenu bij ideenischka asaida bariba, kam tilai swehtdeenâs rihtos tase kastjas weeta stahjahs. Tas bij wifs gahrdums, kas us fshlotaja galda kuhpeja; bet tomehr pee wifa ta wezaki

un behrni bij spirgti un wefeli, un schee seeđeja ka rohstes. Ar wifu nabadsiba ta bij laimiga familija; Deewa swehtiba mahjoja azihm redsoht apaksch winu pajumta, un miblestiba un meers waldija stary wezakeem un behrneem. Stohlotajis bij uszigtis, ustizigs strahdneeks sawa gruhâ amatâ, no kam fshohla pati dsihwi leezinaja. Winsch bij leels dseeda-fchanas mihlotajis, un behrni apaksch wina kreetnas wadifchanas flaweni attihstijahs. Sawâ ahrikska un mahju fadsihwee kreetni uswedamees winsch augstu zeenibu eeguwa no sawas preelischneezibas un wifas draudies; bet tomehr pee wifa ta winam pilni diwpadfmit gadi bij japaleek tai knapâ weetinâ, bes ka wina eenahkschanas par farkanu grafi buhtu pawairojuschahs. Wina ustizama laulata draudfene winam bij kreetna beedrene tais nebaltajas deenas un winu daudfrei behdas eepreezinaja un pamudinaja us pazeeschanu. Waijadfibas palikahs deenu no deenas leelakas. Behrni pee-anga un lihds ar to isdohkschanas par drehbehm un kurepelm wairojahs. Weens kumofs pakaf ohtram no mutes bij ja-atrauj, lai tilai to wisnohtigako apgehrbu waretu eegahdatees. Pee tam wehl wezakee behrni jau til tablu bij pastepuschees, ka bij laiks tohs preelisch dsihwes sagatawoht. Stohlotajis bij rahms, deewabijigs wihrs, kas katru reis, kad winam kas firdi speeda, sawa kambariti eegahjis to sawa debefu Tehwa preelischka iskratija, un zaur firsfnigahm luhgfschanahm stiprinajees winsch nekad ne-aymeerinahs is turenes ne-isanahza. Bet jo gruhiti winam nahjahs redseht sawas laulatas draudfenes azis asaras; tad ta behdu nastu dubulti winam firdi fchnaudsa.

1847. gads atnahza — zeeta, behdiga seema preelisch wifcem nabadsineem. Mahwums bij wahjisch bijis un breefmiga kartupetu fehriga tam nahza pakaf. Usturs fazehlahs drihs dahrgumâ, un wifu nabadsinu firdis isflattijahs jo behdigi. Ir muhsu zeenijamam fshlotajam bij tai gadâ daudf suhruma jazeesch preelisch few un sawas familijas. Winsch bij kupneekam parahdâ diwidefmit peezi dahlderer, kas ta pamasam ween bij eekrahjuschees, un pateesi nesinaja, kad un ka winsch tohs reis atlihdsinahs. Kurpneeks bij gan gohda wihrs. Winsch buhtu gan labpraht gaidijis, kas tilai ari pee wina truhziba un nabadsiba nebuhtu eeweetufees. Bet ir winu eefahka melna gohws speest, un griboscham negriboscham winam bij japeeprasa, lai parahdu atlihdsina.

Behdas un firdeshti nu eewillahs fshlasnamâ. Nabadsite nama-mahte gan zeedamees zeetahs, ka winas smagahs nopuhtas laulata drauga suhro juhgu nepawairotu; tilai naktis, kad winsch bij peemidfis, wina klusi apaksch fewis noraudajahs. Bet kaut gan wina daschu reis jo firdigi nopuhlejahs, sawas firdsfahpes preelisch wina paslehpt, tad tomehr neba winai tas ikreis isdewahs. Laulahs draugs tak to drihs pamanija, un tad, tad winsch to aplampis pee sawahm kruh-tihm peespeeda un tai mihligi azis flattidamees fazija: „Nesuhdaitees sawas dsihwibas pehz, ko juhs ehdisfeet un dsersfeet; nei ari par sawahm meesahm, ar ko juhs gehrsitees. Waj ta dsihwiba nau labaka nekâ bariba, un tahs meesas labakas nekâ drehbes? Skataitees us putneem gaisâ: ne tee sehj, ne tee plauj, ne tee sakrahj schkuhndos un juhfu debefu Tehws tohs baro. Waj tad juhs ne-efat daudf labaki nekâ wina?“ Tas lihdsija. Behdulite nama mahte bij aymeerinata. Wina smaidija, kaut gan ar asarahm, un fazija: „Ja, ja, mihlais wihrin, Deews muhs wehl mihlo. Winsch muhs ne muh-

*) Zapeemtin wehl: neweenas sahles mans radineeks til brangas un lehtas netaisa, ka we em ja m a s sahles; kam tahs eewaijagahs, tas lai tahs zitur nepehr, ka ween pee mana radineeka Balsama Griles.

ſham nepametihš beſ palihga!“ Pehz tam ſkohlotažs noſehdahš pee wezajaſm klaweerehm, un nu wini abi lohpä dſeedaja ſawu miſſo dſeefmini:

Deewš dſihwo wehl; eš aprimſchohš,
Uſ Tew, Wiſaugſtaiš! paſaujohš,
Kaut ſem' un debeš ſagruhtu,
Tu tomehr man par glahbeju.
Geſſch Tewim gribu preezateš,
Un gawileht: „Wehl dſihwo Deewš!“

ſchee wahrđi iſſlihdinaja behdaš un ſuhdiſchanohš, un meereš, zeriba un uſtiziba eeſtahjaš winu weeta. —

Rudeneš jau bij eeſahzeš, lohki aptehrpaš ſawoš ſelta ſwahrzinöš, lauki palika tuſſchi, ſirnakli iſſteepa ſawuš ſmaltoš tiſklinuš pahr krummeem un rugajeem, un gahju putni ſataiſijaš uſ ſawu zeſoſchano. lai waretu bahrgo ſeemaš laiku pahrlaiſt ſiltakajaš ſemeš, kad peepoſchi ſahdſchu kahda wehſtš iſpaudahš, kaš wiſu ſirdiš eeprzejinaja. „Rehninſch nah!“ ta bij ta preezaš wehſtš, ko weeneš oſtram lihgm iſtaſijaš. Daudš, kaš winu mihtoja, ſawä ſtarpä ſarunajaš un pahſpreeda, ka ſawam ſchehligajam ſemeš tehnam ſawuš preekuš wiſkarſtali par to waretu parahdiht, ka wiſſch tohš apmeklejiš. — Ne wiſai taſlu no ſahdſchuš gahja leelzeſſch garam, par furu kehniſam bij jabrauz. Skohlotažs par to lohti preezajaš, un kaut gan wiſſch ſawu kehniſu wehl nekad nebij redſejiš, wiſſch tomehr to lohti mihtoja. Wiſſch tadeht pee ſewiš apjautajaš, waj ir wiſſch ko newaretu dariht, zaur ko ſawoš juhtaš pret ſawu kehniſu waretu atklaſtiht; un re! labš padohmš winam drihš uſſmaidija. Wiſſch apnehmaš ar ſaweem ſkohleneem jauku apſweizinaſchanaš dſeefmini eemahziteš. Behrneem tad buhtu janotahjaš leelzeta mala apakſch kahda reekſtu-lohka un ta dſeefmina tuhliſt ja-eeſahk dſeedaht, tiſlihdš ka kehniſch wineem tuwotohš. ſchiš dohmaš arweenu wairak eeſſch wina eeſtiſprinajaš, jo wairak wiſſch par to pahrdohmaja. Kaš war ſnaht, warbuht ka ta dſeefmina kehniſam ir patihkama, wiſſch dohmaja; bet waj nu ſchä, jeb tä, tomehr taſ wiſadä wiſſe wina attihſti behrnu ſirdiš mihleſtibu pret ſawu ſemeš-tehnu.

Bij jauka Oktobera deenina. Soule wehl ſilti ſpihdeja, kad ſkohlotažs aiſ ſahdſchuš uſ paſalni uſkapiš uſ klinti apſehdahš, no ka winam lohſcha iſſkata bij pahr wiſu to apgabalu. Tur ſehdedamš wiſſch ſazereja to dſeefmini, ar ko ſawu mihtoto ſemeštehnu apſweizinaht. Bij weentahſſch, bet ſirdi aiſkuſtinadamš dſeiſoſ. Meldija ari drihš bij atraſta un behrni tiſka eemahziti. Pehz kahdahm deenahm jau gahja itin braſchi, ta ka wareja pilnigi ar meeru buht. Tiſ taſlu nu gan bij wiſſe gatawš. Bet weenaš behdaš wehl ſpeeda laulata pahra ſirdi — ſkohlotažs ſahbaki bij pagalam noplith-

ſuſchi, un pat ir wiſahdä atradahš nelaimigi zaurumtini. Ar tahdeem noſtranduſſcheem ſahbakeem wiſſch ne dohmaht newareja kehniſa preeſſchä rahditeš. Bet fur lai labakuš nemt? Ko eeſahkt, ka iſlihdſeteš? — Wini ſmagi nopuhtahš. — Ari ſwahrki un zepure nebij wiſai teizami, bet tur taſ nama-mahteš weiklaš rohziſnaš wareja daudſmaš iſlihdieht. Swahrku aptakle tiſka ar ſeepehm maſgata un wainigaš weetaš zepurei ar tinti nomelnotaš; bet ar ſcheem lihdeſſkeem nepeetika ſahbakeem, teem bij daudš leelakaš kaites un wajjadſeja tadeht paſcheem ſawa daktera preeſſch iſahſteſchanaš. Bet fur lai to nem, kad kabata tuſſcha? Wineem bij maſzeribaš, ka kurpneekš, kam diwidet mit pezi dahlderu jau parahdä, wehl reiſ apnemſeš tohš iſlahpiht. Skohlotažs tadeht patš, kautſchu winam gan taš deeſgan gruhti nahzaš, nogahja pee kurpneeka un raudſija ar mihligeem, ſaldeem wahrdeem wina ſirdi mihlſtinah.

Kurpneekš nebij it nebuht zeetš wihrš. Wiſſch labi ſinaja, kaš taš ir, parahduš labpraht wehleteš aiſmaſſaht un taſ ar wiſlabako nodohmu to nepaſpeht. Kad ſkohlotažs winam ſawuš ſahbakuš rahdija, wiſſch dohmigi un lihdeſſzeetigi galwu noduhra un ſazija: „Ja, ja, redſu it labi, ka juſš ſchoreiſ ir ja-iſlihdš; bet — ſakeet, kad taſ reiſ dabuſſchu ſawu nauđu?“ —

„Tiſkai wehl ſcho reiſi man iſlihdſeet, mihtaiš meiſter,“ ſkohlotažs luhdſahš. „Juſš ſineet, ka kehniſch nah! un man ar ſaweem ſkohleneem preeſſch wina ir jadſeed. Bet ar tahdeem ſahbakeem eš pateeſi wina preeſſchä nedrihſtu rahditeš, tapehž, luhdſami, palihdſeet, lihdeſſeet žil waredami. Eš ſohlidameš apſohlöš, ka juſš drihi aiſmaſſaſchu. Ja Deewš žitadi nepalihdſeš, tad — ſawu weenigo gohtinu pahrdohſchu un juſš atlihdſeſchu! Juſš ſineet, ka pee manim ir wihrš un wahrđš un eš ſawoš apſohlifchanaš nepahrſahpu.“ —

Skohlotažam pee ſcheem wahrdeem iſſikahš, it ka ſmagi naſta winam uſ ſirdi uſgultohš. „Gohwi pahrdoh!“

Wiſleelaka nohte tiſkai winam wareja ſcho apſohljumu iſſpeeſt. Gohwi pahrdoh, kaš tad buhš ar paſchu, ſeewu un behrneem? — Bet wiſſch bij apſohljeeš, un ka gohda wihram winam peenahzaš ſawu wahrdu tureht.

„Rabi,“ kurpneekš atbildeja, „eš palaiſchohš uſ juhſu gohda wahrdu un juhſu ſahbakuš iſlahpiſchu.“

„ſeet tiſk labi,“ ſkohlotažs ſazija, „un lihdeſſ ar ſahbakeem peeſuhteet man ari kehniſumu, ka ſkaidri ſinu, žil iſti juſš eſmu parahdä.“

(Uſ preeſſchu beigumš.)

Latw. Wiſſchu apgahdatažs: J. W. Sakranowicz.

Sludinaſchanaš.

Kalkuš

par to paſchu lehto zenu,
ka lihdeſſ ſchim, war atkal
dabuht žumprawmiſchä
pee Bauſkaš. 1

Kad par Dralen Wezumuiſchäš Miſſſchlinu mahju ſaimneku Žabni Miſſſchlinu parahdu deht konkurſe noſpreeſta, tad no krobna Wezumuiſchäš pagaiſta teeſka teeſ zaur ſcho wiſi uſaiſinai. tom kahdaš toſinaš parahdu praſiſchanaš no mineta Žabna Miſſſchlina buhtu, diwu mehneſchu loſka, wehlaſaiš lihdeſſ 31. Juli 1875. g. ſawoš praſiſchanaš ſchē veeneſt, jo wehlaſ neweenu wairš nellauſtš, bet wiſeem muhſſižiga kuſu zeefchana tiſka uſiſta. 1

Wezumuiſchäš teeſkaš nama (Neuguth Ger iſtchöuſ), 27. Mai 1875.

(Nr. 305.) Preeſſchſchēd.: J. Veſſche.
(S. W.) Teeſ. ſtrihw.: Murewſky.

Wiſaš ſorteš Riſgaš planku, dehtu,
laktu un ſauſu egu baklu, peedahwa par wiſlehtakeem tirgeem.

G. J. Jakobſohnš,

Želgawä, Latolu eela ſalaja bobde Nr. 16. jeb dalkes
mala, aiſ Germiſcha bruſſcha, ſawä paſcha ſalaja
nama Nr. 4. 1

Apſteleſchanaš uſ

ſuperfoſſatu

new preti ta dſelſ-andeſmeeta no

Konſtantina Fedejewa,
Želgawä, pee tirguš, 1

Sludinajums.

Tadeht ka jau scho pawasfar zaur krusu leela skahde ir notikusi pa leelakai dalai pee ne-apdrohschinatēem laukeem, un lai ne-eegaditohs, ka tas jau daudsvēis notizees, tamdeht nekahdas maldischanahs no beedribas-loh-zektu pufes, Kursemes krusas-apdrohschinafchanas beedribas direkzija eeskatapar sawu peenahkumu, beedribaslohzehtas us tam usmanigus dariht, ka apdrohschinafchana katru tekofchu gadu pehz litumeem tikai eesahkabs ar apdrohschinafchanas nandas eemakfas deenu un stundu, weenalga waj tw eemakfa Zeligawa pee direkzijas jeb pee beedribas agentu kungeem.

Direkzija dara libds ar to wiseem sinamu, kas wehletohs sawas beedribā eestahfchanahs peemeldes par pasti isdariht, ka wineem pee apdrohschinafchanas nandas un tā jo pr. wehl ari japeeleef pastmarkas wajjadniga pastnanda flahht, lai waretu apdrohschinatajeem kwitanzes peefuhtht.

Peemeldesbohgenus preeksh beedribā eestahfchanahs war katrā laikā dabuht waj pee direkzijas paschas jeb pee agentu kungeem, kas zaur 1875. g. gubernas awisehm Nr. 14 no beedribas ir isfludinati. 1

Kursemes krusas apdrohschinafchanas beedribas direkzija.

Ditra druka nupat tifa gatawa, argabdata no Franz Kluge Nehwel, un dabunama Ferd. Westhorna grahmatu-bohde Zeligawa un Kuldigā.

Pirma

Kreewu walodas mahziba

preeksh

Latweefcheem.

Sarakstijis F. Golotusow. 1875.

Malka wahla eeseela 40 kap. fudr.

Kugsham peemineta grahmata ir latw. israhbijums no tabs wahz waloda farakstihahs grahmatas „Leitfaden zum Erlernen der russischen Sprache für Deutsche von F. Golotusow“, kas neween Baltijas gubernu floblas ar labu weizibu teel brahfeta, bet ari tahlumā few draugus eeguwas. Wehs zeram, ka peemineta israhbijums ari latw. taut- un laukfloblas tapat par labu un derigu israhbi-sees un wina tadeht peedahwajam scho flobla floblotaju kungeem tā labu un teizam grahmatu preeksh pirmahs mahzibas kreewu waloda.

Pirma druka no fchi latw. israhbijuma tifa ispierta feschu mehneschu laikā. 1

Bauklas frohna pagasta teefa usajina zaur scho wifus, kureem skabras nandas jummas jeb zitas is-teefatas (klauide) prafschanas no bijusahs Zeraksties Bahzel-Strautin mahju fainnezes Annes Strautina nabhras, ligds 24. Juni f. g. pee fchibs steefas isdohtees, ar to peeflobdinofchana, ka preeksh teem, kuri libds minetam terminam fche nebuhs peedewofchens, nenoteizam isgals laika drihtsehs notejeht, eestam wina prafschanas fchi pag. teefa eespehs ap-meerinahht. 3

Bauklas teefas namā, 12. Juni 1875. (Nr. 325.) Preekshfchdb.: Ribbe. (S. B.) Pag. teef. fchibw.: G. Loepfer.

Wiji tee, kam pee nomirafschas Anne Semrb, bijus fchahs atraktines ligabht, dsumufschas Waschle, atstahthas mantibas faddas prafschanas jeb zitas litumigahs peemefschanas buhtu, toby zaur scho no Bauklas frohna pagasta teefas usajinati, ar sawahm peeneschannahm ligds 17. Juli f. g., pee fchibs pagasta teefas usdohtees, ar to nofajjumu, ka tee, kuri libds nupat minetam terminam sawas prafschanas fche nebuhs usdewuht, sawas teefas mineta mantofschanas leeta fahdehs. 3

Bauklas teefas namā, 5. Juni 1875. (Nr. 317.) Preekshfchdb.: Ribbe. (S. B.) Strihw.: G. Loepfer.

30 rubl. pateizibas malfas

tam, kas wor skaidru siu doht Mas-Gramsda s Bez wag ara fainneklam par 2 firgeem, kas tam nakst no 28. us 29. Mai sagit: Weens bija 2 gadu ebrjehs, tumshj lehrs, labs prawws — 90 rubl. wehrts. Sibmes: Balta fwaigfne weerē, kreifa pufē pee luhpas labra. — Dhtis bija: bruhns mehrens angumā, 4 gabus wezs firgs, bes ne tahdabm sibmehm, wehrts 60 rubl. f. 1

Peē Sakahsmuifschas pagasta, Dohbeles aprinkl, peederrigs Kristaps, Zukuma dehs, Krubns, kam schogad fawi peenahkumi karadeenesā ja-istiba, teel usajinatē, tuhlin pee fchibs pagasta maldischanas melderēes, jo jitati litumigā strahpē kritibs. Winam ir bijust libds 4. Oktobr 1874 g. geldiga pagasta pase, isdohhta 4. April 1874. g. Nr. 174. Wifas polzejas teel lateni luhgtas, Kristaru Zukumu Krubmu, ja wiau kur atrahu, bes sawefchanahs areitaji fche atfuhtht.

Sakahsmuifschas pagasta maldischanā, 7. Juni 1875. (Nr. 306.) Pag. wez.: R. Hoffmann. Pag. fchibw.: A. Grün. 2

Lai nezletohs maldibas, it tā es sawu andeles weetu Schagara buhtu isihzinajis, daru zaur scho wifseem padewigi sinamu, ka mana kolonial un brands-wihna andelesweeta Schagare pasahwehs arween us preekshu newahrgrohsta us mana wahra un esmu tabs andelesweetas wefchana usizejts sawam [nobtam J. Dshri sungam.]

Kugsham peemineta sludinajumu luhdsu eewebroht un man libds schim dahwato usizibu ari us preekshu manai andelesweetai ne-atraut. 2

G. R. Friedmann.

Septemberi 1873. g. ir us Kalnazeema-Rihgas zela weens tekulis fakerts; kam tas judis, war diwi mehneschu laikā no parakstihahs deenas pee Behrsbeles pagasta teefas sawu peedereschanas teefibu usrahdiht, jo wehlat neweens wairē netis klaufchis.

Behrsbeles pag. teefa, 7. Juni 1875. (Nr. 51.) Preekshfchdb.: G. Awoting. (S. B.) Strihw.: A. Bruhm. 1

Muhru-muifschā

itts 21. Juli f. g. jauns

gada-tirgus

noturehts. 2

Muifschwaldiba.

No Bezmuifschas pagasta teefas teel wif, kam fahdas tainas mantofchanas jeb parahdu prafschanas buhtu pee nomirafcha Bezmuifschas frohna meschfarga Kreewu mahju fainneela Jura Stuljas atstahthas mantibas, jeb kas winam to parahdu walufschu, zaur scho usajinati, feschu nedelu laika, bet ne wehlat tā libds 17. Juli 1875. g. pee fchibs pagasta teefas peedohtees, ar to peeflobdinofchana, ka pehz fchi terminā mantofchanas jeb parahdu prafstaji wairē netis klaufti un parahdneeti pehz litumeem tiks strahpēht. 2

Bezmuifschas pagasta teefa, 5. Juni 1875. (Nr. 318.) Preekshfchdb.: J. Pelsche. (S. B.) Teef. fchibw.: Rurewofu.

Janna grahmata.

Wisjannatahs rihmes no G. Dünberg, 1. grahmata, ohtra data, fahz Wiblestibas-stabiti ar rihmetaja bildi. Malka 40 kap. fudr. un dabunama wifas grahmatu bohdehs. 5

Peē J. W. Steffenhagen un dehta ir dru-katā, un turpat tā ari wifas zitas grahmatu bohdehs dabujamas:

Baltijas semkohpejs un wina annats. Pehz Bahju semmes-fainneela Ferdnand Breithawt semkohpibas raksteem latwiffti farakstihahs no G. Blumberg. Malka 75 kap.

Bischu grahmata, jeb: Jofa pamahzichana tā bittes Kursemmē un Widsemmē jatohpi, farakstihahs no Dalbes mahzitaja G. Kuffler. Malka 20 kap.

Bischu kalendere. Is brikwunga no Berleysch bischu-kalenderes pehz fchejenes semmes un gaisa-buhfchanas istaksta un pahrtulkota. Isdohhta no Kursemmes bischu-kohpichanas beedribas. Malka 20 kap.

Biskaps

Kahrlis Kristjahn's Ullmann's Latweefchu draugu beedribas rakstuhrahjumam farakstihahs **Wilhelm Walter,** Krimuldas mahzitaja. Malka 10 kap.

Jofa pamahzichana tā Wahzeefchu semmē taggad bittes kohpi. Tē nakst trihs lappos ar bischu strohpu. 20 kap.

Mafais Saknu-dahrsneeks, jeb: Derigi padohmi, tā wiffadas dahru, fahnes jafehj, jatohpi un seemā jaglabba, fchitlas ja-audē u. t. j. pr., pehz daudh gadu isprohwefchanas, (ar masu apriffti un dahria kalendari klahj) farakstihahs no S. Kiewera, Kalletumuifschas dahrsneela. Malka 35 kap.

Tās Ahbotu-dahrsneeks, jeb: Pitniga pamahzichana wiffadus augligus dahria-kohlsu audfinahht un kohpi. No Jahnā Ehrmana Jihgā. Malka 40 kap.

Masa Dseefmu-Grahmata, tresha falaffi schana, no J. G. Ageluth, Mahlweits draudses wezza Mahzitaja. Malka 10 kap.

Deriga grahmata preeksh eeswehtijameem behrneem!

Man's behrns, dohd man tawu firdi! Malka 15 kap.

Kristus pakkalstai gafchana. Tschetrās grahmatās lateiniffti farakstihahs no

Kempenes Tohma Hämmerlein. Latwiffti no **G. Blumberg.** Ar Kristus bildi. Malka 65 kap.

Superfosfatu

no Packard Ipswichē (Englantē), kas tē jau wairak tā 10 gadus vor labu airāis un fawu labu ihpāschibu deht jau pirmajā semfoybju is-rabdišānā 1865. gadā medatu dabuja, wārdohd no sehgera

P. van Dyk,
leclajā smilšū cēlā Nr. 1.

Semfoybības

mašines un lauku rikkus,

tā: arktas, ezešās, sehšānās, dāmsa- un sirgu-
spehlu lutamās, labības tīramās un elsku gree-
šānās mašines u. t. ir flaweneem ahrfemes
fabrikēm — (dohd no sehgera un uš apstelleschānu

P. van Dyk,
leclajā smilšū cēlā Nr. 1.

Apdrohšchinaschānas beedriba

„Zafor“

Ma f k a w ā
nem preti

apdrohšchinaschānas pret krusas skahdi

uš wišwifadeem lauku-augleem par wišlehtako apdrohšchinaschānas-eemāsu **Widse-**
mes, Kurfemes un Witepfkas gubernās.

General-agents: Paul T. Scheluchins.

Kantoriš: Rihgā, sinder cēlā Nr. 29.

Apakš-agenti:

Behrnawā — R. A. Langky f.
Lehrpatā — Ed. Leibert f.
Zehfīs — W. Thiel un beedra f. f.
Walmeere — J. Zelinsky f.
Walfā — J. Zelinsky f.
Leepajā — Alex. Sörensen un beedra f. f.
Wentšpilē — W. A. Brubns f.

Kuldigā — D. Freiseldt f.
Lukumā — W. Brindenhoff f.
Lalsōs — W. Kronberg f.
Alspūtē — J. v. Grot f.
Dinaburgā — Heint. Bierich f.
Witepfkā — S. Bloch f.
Polozkā — A. Litwinow f.

Kreemu

krusas=apdrohšchinaschānas beedriba,
dibinata 1871. gadā,

apdrohšchina wišadus lauku-rahhojumus pret krusas skahdi par lehtahm un nepahr-
grohšamāhm premijāhm.

Klahtalas sīnās dabujamas un apdrohšchinaschānas teel preti xentas:

Zehfīs pee J. W. Erdmann kunga, Walfā pee Carl Koch kunga,
Walmeere „ Th. Zoepffel kunga, Zeligawā „ Riccop un beedra kunga,
Aluffnes pils. pee Wold. Straufs f. Kuldigā „ Ferd. Westhorn kunga.

Rihgā pee Daniel Minus kunga.

Jaun-Swirlaukas krohna wagaša waldiba dara
fināmu, tā wina 26. Juli f. g. pulksten 12.
pušdeenā **Wilkumuischās wezahs magasi-**
nas klehts fundamenti wairakshohltajam Wilku-
muischā wārdohs.

Jaun-Swirlaukas wog. waldibā, 13. Juni 1875.
(Nr. 319.) Pag. wez.: P. Gust.
(S. W.) Pag. sstribw.: Friedr. Waldowsky.

No Leel-Wirzawās wagaša waldibānas teel sīnās
darīhs, tā 1. Juli f. g. ir Leel-Wirzawās magasi-
nas tils 190 mehri rudju masakās dakās wairakshohlti-
schānā wārdohbt.

Leel-Wirzawā, 16. Juni 1875.
(Nr. 207.) Pag. wez.: J. Raffeneel.
Stribw.: A. Allen.

No zensures atwehlehts, Rihgā, 21. Juni 1875.

Birmo iorti

wahzfemes,
swedru un
engli-
schu

no
isproh-
weta labu-
ma, dabuja un
peedahwa par
lehtu zenu

Superfosfatu

C. Hefkeris
Zeligawā.

Behz Wišaugstāfi apstīrinātu Kurfemes kreditbeedri-
dās spahrkafes pamatu likumu § 10 teel tee, sam
warbuht schādas no Kurfemes kreditbeedribas direk-
tījas israhītās un pee tāhs pašās var subuschāhm
jeb sagtabm weemeldetas spahrkafes scheinēs buhtu,
tā:

A. Intref-intrefschu-scheinēs:

- 1) Nr. 3401, 3402, 3403, 3404, katra 100 rubl.
fudr. leela, israhītā 10. Juni 1866. g. preefch
pee Uimas peederiga **Fris Wiganda.**
- 2) Nr. 19325, leela 50 rubl. fudr., israhītā 29.
November 1872. g. preefch **Julianas Wand-**
lowsky.
- 3) Nr. 12089, leela 60 rubl. fudr., israhītā 3. Juni
1870. g. preefch pee Ruhru-muischās peederiga
wehl nepee-augufschā **Dahms Waldmana.**
- 4) Nr. 17953, leela 50 rubl. fudr., israhītā 4. Mai
1872. g. preefch pee Wāhlu-muischās peederiga
Kahria Reeksta.
- 5) Nr. 22814, leela 4 rubl. 50 kop. fudr., israhītā
16. Januar 1874. g. preefch pee Dubres peederi-
gās **Karlins Eufche.**
- 6) Nr. 22816, leela 4 rubl. 50 kop. fudr., israhītā
16. Januar 1874. g. preefch pee Dubres peederi-
gās **Juhles Eufche.**
- 7) Nr. 7796, leela 100 rubl. fudr., israhītā 3. Juli
1868. g. preefch pee Wala-muischās peederiga
Zehkaba Egles.

**B. Spahrkafes-scheinēs, katra 5proz. ar
intrefschu-fuponeem no 1. Mai 1875. g.
fahsoht:**

- Nr. 3908, leela 100 rubl. fudr., israhītā 1. Juli
1874. g. preefch **Behtera Stalpa.**
- Nr. 3692, leela 300 rubl. fudr., israhītā 12. Juni
1874. g. preefch **Jaunpils magasi-
lahdes.**
- Nr. 170, leela 1000 rubl. fudr. leela, israh-
ītā 22. Juni 1870. g. preefch wrahwehta
Ferdinanda Jossfowa Piotrowicz jeb
wehž wina nahwes preefch mahžitaja **Udofa
Schauowski.**
- Nr. 536, leela 1000 rubl. fudr., israhītā 25. Mai
1871. g.
- Nr. 1226, leela 1000 rubl. fudr., israhītā 27. April
1872. g. Schibš abas ir israhītās preefch
nuyat mineteem fungeem.
- Nr. 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, katra 1000
rubl. fudr. leela, israhītā 27. August 1873. g.
preefch wrahwehta **Ferdinanda Jossfowa
Piotrowicz** —

zaur scho ušāzināti, tāhs spahrkafes-scheinēs wehlahts
gada lahtā, rehltināhs no schi fludinājuma treshahs
isfludināschānas deenas gubernās awihs pee Kurf-
mes kreditbeedribas direkījas israhībht un vor fawu
ihpāschūmu weerābhht, jo žitadi direkīja teem weemē-
neteem ihpāschūneem to tad wehž litumeem negeldigo
palkufcho pirmo spahrkafes-scheinu wehtā israhītās
un isdohs jaunas weenweenigi geldigās
scheinēs (Duplicate).

Zeligawā, 5. Juni 1875.

(Nr. 1222.)

Direktoris: Lūdinghauzen v. Wolff,
Sekreteris: Deyhling.

Turkalmuischā (Widsemē), 14 werles no
Dhgres dselzekahtānījas, ir pšawās isnohmāja-
mas. Tāhs norumas deht jāpēteizāhs **Turkalmu-**
muischā.

Rakti no 12. uš 13. Juni, uš Zeligawās Zāhni-
schās schofejas, brauzohht no Zeligawās libdi Parises
krogham, ir pasuduht melna pehrweta kuba ka-
stite ar wibrīschā un seewīschā drāhnaht. Goh-
digs atrādejs teel laipnigi lubgto, to pašū pret

Ilabu pateizības algu

nodoht Zeligawā, Martineka kunga bohde, katoku cēlā
Nr. 40. jeb Kappu krohgū pee Rīchelsohn kunga.

Septini Sawenu spredīsti wabr Pēstītāja festi-
tīn pehdigeem wārdēem. Latweeschēem par labu,
no wāhž wāllodās pabrūtloti. Rakša 25 kop.

Drufahht pee J. W. Steffenhauzen un debla.

(Tē klaht peelikums: **Wāsnījas un fshlas sīnās.**)

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Rahbitajs: Sinas. Dseefnu swebtiba. Gultas pulstens preefch stinnee-
keem. Manta schir braktus. Ta bailiba zc.

Sinas.

Jelgawā, 13. Juni pehz pusdeenas musejas sahlē bij kah-
di 12 skohlotaji is daschadahm Kursemes pusehm un lihds ar
teem 4 mahzitaji šapulzejušchees, pahrrunahst to leetu deht
atraitnu un bahrinu lahdes dibinaschanas preefch Kursemes
laukshohlotajeem. Latw. awifchu redaktors, no dauds pusehm
luhgts schai leetai zeku paweizinaht, bij us schahdahm runahm
skohlotaju iswehletus usaizinajis sanahkt. Preefch tahdas
kases no Biltenes aprinka skohlotajeem bij jau prohweš statu-
tes šaraktitas, kas jau pehrn bij Latw. awifšes lašamas un
ko schogad Zahnu laika skohlotaji ari no teem ziteem aprin-
keem zaur šaweem iswehleteem. beedreem gribeja pahrspreest.
Bij janoschello, ka is Schrpils un Grohbinas aprinka nebij
neweena runas wihra klahst, tā tad newareja zitadi, kā til šapul-
zeto beedru dohmas šanemt. Ta jautaschana bij, isteikt šawas
dohmas, waj

- 1) nemt sikhakā spreeschanā tahs no Biltenes aprinka skohlo-
tajeem šaliktas statutes un pehz eeskatitas waijadšibas
tahs pahrgrohsoht jeb peelikumus peekehoht šagatawoht sta-
tutes, ko waldischana preefchā list; jeb
- 2) waj nebuhtu gudraki, beedrotees klahst pee tahs jau daschus
gadus pastahwofšas Kursemes palihdsibas kases preefch
amatōs stahwofšheem wihreem, wihu atraitnehm un bahri-
neem (nodrukatas Kursēm. gub. awifšes 1873. gada Nr. 34.
peelikumā), kur skohlotaji us peebeedroschanohs ir ihpaschi
usaizinati.

Redaktors, Lutrinu mahzitajs, lika wispirms preefchā, ka
tahs nupat minetahs abas punktes, katra stahw us pawifam
šawada pamata, tā kā papreefchu ir jarauga nowehroht, lahds
pamats preefch atraitnu un bahrinu lahdes ir par to labako
turams. Tahs statutes, kahdas Biltenes skohlotaji bij preef-
chā likušchi, stahw us ta pamata, lahds senalds laikōs preefch
tahdahm kasehm bij parasts, prohti, ka beedri šadohdahs kohpā,
katrs makša šawu gada makšu un pehz dascheem gadeem, kur
nauda daudsmas šakrahjušees un zaur intrefehm pee-augusi,
tad šahl ar tahm intrefehm tahs palihdsibas isdalihst atraitnehm
un bahrineem, turpreti tas kapitals pats, arweenu tablak
pee-augdams zaur gada makšahm, tā šakoht us muhschigu laiku
paleef ne-aistikt; kapitalis pats ir preefch makšatajeem til lab
kā pašudis.

Turpretim tahs ohtrā punktē minetahs statutes no tahs pa-
lihdsibas kases preefch Kursemes amatōs stahwofšheem wih-
reem stahw us pawifam ohtrada pamata un prohti tahda,
kahdu ari wifās zitas semēs jaunalds laikōs par to derigaku
atšihst un us kahdu rauga ari wifās zitas muhsu semites kases,

kā us ko labaku pahrgrohsoht. Šchi leeta ir tahda: Katrs
beedris peebeedrojahs kasei ar šawu gada makšu, waj nu 1
kahrtigu, waj 2, waj 3, waj beidsoht 4, kahrtigu eemakšu. Ta
eemakšata nauda nemas nepasuhd; bet paleef eemakšataja
manta, kas winam pašcham tohy reis atkal atpakal ismakšata,
kad winsch reis par nespehjneeku paleef, jeb kad eemakšatajs
miršt, tad wifa ta eemakšata nauda peekriht wina atraitnei,
waj bahrineem, jeb ari wina ziteem likumigeem mantineekeem.
Sinams, tas kapitals tohy bes prozentehm atpakal makšahs,
bet no tahm suduschahm prozentehm taijahs ta kase, kas ka-
tram beedram pašneeds schahdus treijadus labumus: a) beedris
pats, ja winsch nespehjneeks paleef, dabuhn lihds muhscha ga-
lam ifgadus to palihdsibas teesu, kas nu ir daschu gadu lee-
laka jeb masaka, pehz ta škaita, žil tahdu apgahdajamo ir;
b) kad winsch miršt, tad dabuhn wina atraitne tāpat lihds
muhscha galam ifgadus šawu isrehkinatu palihdsibas teesu,
un tāpat wina behri, meitas lihds 21. gadam, dehli lihds
24. gadam. Kas weenkahrtigu eemakšu makšajis (5 rubli if-
gadus), tam reis peekriht 1 kahrtiga palihdsibas teesa, kas 2
kahrtigu (10 rubl.) makšajis, tam peekriht 2 kahrtiga palihdsi-
bas teesa, par 3 kahrtigu (15 rubl.) un par 4 kahrtigu (20
rubl.) peekriht 3 un 4 kahrtigas palihdsibas teesas. Un bes
šchihš palihdsibas wišs reis eemakšahs kapitals, prohti tee if-
gadus eemakšati waj nu 5, waj 10, waj 15, waj 20 rubli,
tohy wišs reis atpakal ismakšati. Tā ari neprezeto mantinee-
keem nekās nepasuhd.

Beebeedroschanohs pee schahdas kases ir ihpaschi tapehz
eewehlejama, ka tē jau atrohđ gatawu kasi, ar kahdeem eekrah-
teem 20 tuhst. rubleem, kuru augli nahl tuhđal skohlotajeem
jau par labu; šhini kase paleef wišs eemakšahs kapitals ne-
pasaudehts, šhini kase dabuhn neween atraitne un bahrixi,
bet ari pats makšatajs, ja paleef reis par nespehjneeku, palih-
dsibas teesu lihds muhscha galam, šchihš kases statutes ir no
teem šmalakajeem rehklinatajeem us to šmalako isrehkinatos,
ir jau apstiprinatas, tur ir jau šawa kases waldischana, tā ka
neweenam no skohlotajeem nau jabihstahs jaunās direkzijas
darbu nastas. Zeen. Wirzawas mahzitajs Czernay, kas ir direk-
tors pee leelahs mahzitaju atraitnu un bahrinu lahdes un tā-
pat tahs kases afesors, Schulza mahzitajs, dewa sinas, kā ar
to mahzitaju atraitnu kasi eet, kas ari pehz senalahs eeriktes
stahw us ta 1. punktē mineta pamata, kur kapitals pasuhd un
til turpmalahm pa-audsehm ar šawahm intrefehm nahl par
labu; winsch rahdija, ka mahzitaju kase, kas jau til daudi
gadus krahjuš un katra gadu til leelu gada makšu no ifkakra
dabuhn, tomehr kochti masu palihdsibas teesinu (schogad tai
wifu augstakā gadā til kahdus 45 rubtus) špeh atraitnei pa-
sneegt, tā ka ari no mahzitaju puses ir jau daudi par to gu-
drohts, waj nebuhtu kasi pahrgrohsoht pehz jaunako laiku eerit-
tehm, kā ta ohtrā punktē usšihmeta. Turklahst tika us to norah-

dihts, ka ar jaunu kafi preefch fkolotajeem ween mas kury kluhtu, kad netiktu katrs likumigi peespeests, par beedru buht, un schahda peespeeschana deewssin waj buhs mas panahkama, un ja ari tas nahktu, tad tomehr ar tahm runa nemitahm gada makfahm, prohti 2 rubl. par gadu, tik mas atlehtu preefch atraitnehm, ka tahm pateesi ar to ween buhtu bads jazeesch; eemakfahs kapitala pirmos 10 gados nekahdu labumu eemakfatajeem ne-atnehtu, pata kapitala buhtu muhscham preefch wineem beigts. Tahs grahmatu weschanas par dascheem simteem fkolotaju familiju ar wina lohzeekleem un tapat tahs naudas kafes waldischana, tee deesgan raibi rehkinumi, to wehrtibas papihru pirkschana, pahrdohschana un pahrgrohsischana un isleetaschana, wiss tas ir tik leels darbs, ka tur buhtu deesgan gruhiti no fkolotaju pufes arween tohs waijadsigus direkzijas lohzeekus sadabuht un patureht, jo zaur mainischanohs un jaunu eestahschanohs, kur no jauna ar wisu to ja-eeapasihstahs, zeltahs arweenu gruhitumi, raibumi un ari skahde.

Kad nu wiss tas bij us to plaschako pahrrunahts, tad gahja pee balschanas un no sapulzeteem: tee fkolotaju kungi Straeding no Kaluzema, Dunsberg no Dundagas, Dreyberg no Dundagas, Vogelmann no Herzoga muischas, Linde no Zelgawas, Weinberg no Wirzawas, Behring no Sahtes, Trenensels no Behtermuischas, Fielhold no Rabiles, dewa sawus balsus, ka tee atsiht par derigaku peebeedrotees tai minetai, jau pastahwoschaj Kursemes amatos stahwoschu wihru palihdsibas kafei un ka tee grib katrs us sawu aprinka scho padohmu saweem beedreem mahja pahruest, lai ari wini pee schihs wifadi derigas kafes beedrojahs flahht.

Tee fkolotaju kungi Kermel is Lindes un Schiffer is Lambartmuischas gan balsoja us to, ka wina aprinka nodohms wiswairak eimohht us ihpafchu kafi un jaun-issirahdajamahm statutehm preefch ihpafchas fkolotaju kafes, bet eewehrojoht tohs gruhitumus, ar kahdeem tahdai, warbuht ihsti masai, jaunai kafei buhtu jazihnahs, ari wini sawas paschu dohmas isteiza, ka ari wini tura peebeedroschanohs pee tahs jau pastahwoschas kafes par lohti derigu un apnehmahs tahs te ussihmetas plaschakas pahrrunas ka labus padohmus sawa aprinka beedreem atkal preefcha likt un wifadi paslubinaht us ahtru peebeedroschanohs, lai ikweens raudsistu wisumas ar 2 kahrtigu eemakfu, tas ir 10 rubl. par gadu, pee kafes peestahht. Awischu redaktors, kas wehl to paschu deen bij jau aprunajees ar teem direkzijas kungeem pee tahs pastahwoschas Kursemes kafes (wihze gubernatoru, kameralteefas presidenti, gubernatora kanzelejas direktoreem un waldischanas teefas kungeem, kas wiss tai direkzija sehch) nesa ari to sinu, ka ta kafe labprahht wisus Kursemes laufskolotajus grib peenemt un ka daschi jau no laufskolotajeem tai kafei ir peebeedrojuschees un ziti patlaban meldejuschees, un ka tas peemeldeschanahs darbs ir itin ihfi isdarams: Pee meldeschanahs waijaga 1) krustamo grahmatu 2) draudses mahzitaja leezibu, ka fkolotajs stahw sawa amata un nau apafsch teefas suhdshibahm 3) no daktera leezibas sihmi, ka fkolotajs nau ar kahdu flimibu apsehst, kas redsami wina muhschu galina. Turklahht lai katrs melde-tajs usdohd, ar kahdu eemakfu (waj 1, waj 2, 3, 4 kahrtigu) wisch grib peebeedrotees. Schohs papihrus, warbuht no wairak fkolotajeem us reisi, draudses mahzitajs warehs eefuh-

tiht taisni: „An Eine Verwaltung der Kurländischen Unterstützungs-Casse für Beamte, deren Wittwen und Waisen.“ No turenas tad nahks atbilda, waj peemeldetahs tohp usnemt un zik tam ja-eemakfa, lihds ar eemakfashanu tad eestahj pilnas beedra rektahs.*)

Kad nu gandrihs wiss balst bij us to ween, atkahptees no darboschanahs gar jaunahm statutehm un wisa ta leeta bij deesgan pahrrunata, tad sanahkluschee sawu sapulzi beidsa un ischlihras.

Diktu draudses mahzitajs H. Vogel ir aisaizinahts us Laudohnes draudsi.

Krimuldā zeen. fkolu pahrraudsitajs, Mahlpils draudses mahzitajs Grimm L., 26. Mai noturejis Rihgas aprinka fkolotaju sapulzi. (Balt. w.)

Pee Tehrpatahs augstahs fkolahs profesora Dr. Garnaka weeta ir par Deewwahrdu profesoru iswehlehts prahwests Herschelmans no Wilundes.

Rihgas gimnasijas sahle ar neredsiigeem fkolahs behrneem 25. Mai eskamu notureja. Laha teefa kauschu bij sanahkluschi un dabuja sawas firdis ihsti isprezatees par to swehtibu, ko fkolah pee neredsiigeem behrneem spehja usrahdiht. Zau bij preeks redseht scho neredsiigo behrnu rohku darbus un rakstu wilzeenus, bet jo wairak bij ja-pabrihnahs, kad dsirdeja wiss tahs jautras atbildas, ko tee eskama dewa us tahm jautaschanahm is wifadahm fkolahs wahzibahm. Gelsch geograffijas behrni pasina semes lohdi, sawu taustamu globhu tik smalki, ka tahdu sinaschanu waretu dauds redsiigeem wehleht. Rihdseneeki scho fkolu zaur sawahm labprahtigahm dahwanahm palihdsi ustureht un no jauna buhs pamudinati to swehtigu weetinu lohpt, kur fkolahs wadone, freilene Walentinowitsch, tik swehtigi strahda. Eskama deena Rihgas leelais azu dakteris Dr. Waldhauers dewa pahrskatu, ka lihds schimtais daschadās walstis par neredsiigeem zaur fkolahm ir gahdahts un tohp gahdahts, kur klausitaji dauds ko dabuja no jauna dsirdeht.

Par Tehrpatahs fkolu aprinka kuratoru esohht, ka Rig. Zeitung. raksta, eezelts ihstais stahtrahhta kungs Saburows. S.

Stampē bij 23. un 24. Mai fkolotaju sapulze. Kauns peemineht, ka 12 beedru truhka un pawisam tik kahdi 12 fkolotaji un ziti weesi bij atnahkluschi. No truhkdameem tik 2 bij usdewuschees, ka nebus; tohs 10 suduschohs gaidijahm lihds pat wakaram, pirms darbu sahchahm. Waj nebuhtu kahrtibas deht eepreekscha atteikschanahs zaur wehstulehm jeb beedreem us sapulzes weetu nosuhtama? Mas to kawekku, kas nesinoht usbruhl; daudsreis tee tik ir par neezigu aissildinashchanohs.**)

Par apmeerinaschanu waram leezinaht, ka tik leelu rohbu nekad pee fewis nebijahm manijuschu un zeram, ka ari us preekschu wairs ne. —

Behz pagahjuschahs sapulzes pahrspreedumu apluhkoshanas nehmahm Latw. aw. ohtru nummuri no 1874. gada zauri — fkolotaju atraitnu- un bahriau lahdes dibinaschanas leeta. Tikai — no dascheem ziteem padohmeem, peemine-

*) Daschas sklasas punktes schini leeta redsehs is statutehm paschahm.

**) Ka dabujam dsirdeht, ziteem ir gan nepahrwarami kawekli atgadijuschees, ka nau swehtuschu notikt.

sim to, ka sapulze weenprahrtigi atfina 2 rubulus no skohl-taja un 1 rubuli no palihga, pa dauds par masu un norunaja us 6 un 3 rubuli gada eemafas; ka to eespehj, atfauzajs us galwas naudas atfwabinaschanu. Zaur to kapital's drihs wairotohs un atspaid's nebuhtu til flawas deht. Ari nau zeram's, ka it wi fi skohl. lahdei peebeedrofees. Nau ari mineta Awischi nummura peemineht's, pehz zil gadeem — kad fchee 10 gadi buhs pagahjuschi — tad taps atspaid's no lahdes sneegts, ja malfatajs ah tral nomir'st, jeb peepeschi paleel nespehjneek's. Meh's wehlejamees pee tah's pascha's lahdes wezoh's jeb ka zitadi tapuschus nespehjneekus skohl. peebeedroht. Diwas beedribas, direkzijas, apstiprinaschanas u. t. j. pr. nebuhs weegla' isdaramas, nek'a weena un nesinam, waj zaur to waretu kahdi raibumi zeltees? — S'wehlejahm ari zitus us 13. Juni Zelgawa pah' fcho leetu aprunatees.

Weens beedris bij pah'spreeduma deht S. Allunan'k. wahz. walodas mahzibas grahmatu lihds panehmis. Utradahm, ka ta preeksch muhsu skohlahm nau deriga. Zeram, ka tai faw's taisus kritiki's radisees, kas to sijah's. Mums us to fche' nau watas.

Turymal nahza pah'spreeduma: ka skohlneeki no meleem issargami un:

ka blehdibas un meli skohl'a isdabujami un panahkami; beidsot:

ka tee sohdam'i, kas paschi fawas wainas atflahj un tee, kuri tah's melleja flehpt?

Tapa daschadi peed'sihwojumi stahstiti un padohmi dohti — no kureem weens pawisam bij atmetams — ka wisderigati pee mehrka tiktu. Nespehjam un ari negribam wifas tah's maldischanah's fche' ussimeht, kur dascha nabaga behrna dwehfele nomaldah's un kahds puhlin'sch te skohl'otajeem niknu sahli istraweht, kur zitur — ka dasch skohl'otaj's to peed'sihwo — paschu behrnu wezaki tee kahr'dinataji ir un skohl. zil spehdami preti strahda. Schihs leetas swariguma deht ta tapa wehl us nahkofchu sapulzi deht turymakas apspreechanas atlikta, kur ari wehl prohwe's mahzibas par pasuduschu dehtu un pah' daschadahm parahdischanahm, kas zaur gaisa spehku noteek, preekscha nahks. Ari sihmeschana nahks pah'spreeduma.

Nahkama sapulze taps notureta Strutel'e 17. un 18. August 1875.*)

J. G.

Dseefnu fwehtiba.

Gahs mana firds ar steig'schan

Preeksch Deewa fawu teik'schan u. t. pr.

16. Oktober 1813. gada, kur ta warena kaufchanah's bij pee Leipzigas pret Napoleona kara spehkeem, Pruh'schu wir's-generalis Zork's fawus ofizeerus ap sewi sapulzejis deewabijiga firdi peecluhd'sa Deewu ar schihs dseefmas wahrdeem:

Par manim gribi gahdaht

Un palihd'seht man strahdaht,

Mans darbs lai labi steidsah's,

Ka fahzis, laime beidsah's.

Un ka lauwas gahsah's tee kara wihri tai asinain'a karo'schan'a. 80 leele gabali sp'audija preti pohstu un nahwi, trihs reises Pruh'schi tifa atfisti no Mekern pil'sehtinas, ap

*) Zaur pasteneeka wainu pa ilgu nokawejees.

furu karoja, trihs reises tee to atkal ar surmi nehma, beidsot Pruh'schi palika par uswaretajeem un Zork generalis wareja fault: Gahs mana firds ar steig'schan Preeksch Deewa fawu teik'schan.

Gultas pulkstens preeksch flimneekem,

jeb:

deewabijigas dohmas un Deewa peecluhg'schanas us itweenu stundu behdu laika.

(Beigum'e.)

Kungs Jesu, mahzi Tu pat's mani nomohda buht un satai-fitees us Tawu nahkschanu. Pasargi mani no tah's pasaul'es wilinaschanahm un pascha firds peewil'schanas. Dari mani lihdsigu tahm desmit gudrahm jumprawahm, kas ar dego'scheem lultureem to bruh'tiganu fanehma. Kungs, dohd man allasch Tawa gara spehku un palihgu, ka es tiziba nepeekuhstu, bet ustizigs un pastahwigs paleeku lihds manam galam. Dohd man ari allasch atfist Tawu leelu schehlastibu, ka tu mani, kas es tawus fwehtus desmit bauschus pahrlahpis, esi schli'sstijis no maneem grehkeem. Par to es Tew, Kungs, pateizu, tagad fawa wahjiba, bet tur zita faule es Tewi gribu flaweht wifa gohdiba un Tewim pateikt muhschigi. Amen.

Kad pulkstens sit 11.

Weenpadesmit mahzeki palika tam Kungam Jesum ustizigi, un ari tee wehl leela wahjiba; tas diw'padesmitais bij tas pahrdewejs. To peemini pee sew, lai tas tewi skubina us ustizibu un beede noht no noseegumeem. Al zil daudsi, kas fwehta kristiba ir tapusch'i par Jesus mahzkeem, pehzak wini ir atstahjuschi un ir atkritusch'i no ta, kas winus dahrgi atpestijis. Peederi jel tu teem 11., kas pee ta Pestitaja palika. — Kad tee weenpadesmiti bij kohpa sapulzeti, nahza tas aug'schamzhelees Kungs un Pestitaj's pee wineem un sazija: Meers ar Zums! Esi tu allasch pee teem, kas Jesus wahrda sapulzeti, kamehr tu turp nonahks'i, kur wisi fwehti buhs ap to Kungu Jesu muhschigi. Kas sin, waj tas laiks ne-nahl drihs. Warbuht jau tew ir ta weenpadesmita stunda, kur tas nama tehws iseet pehdigo reisi, strahdneekus dereht preeksch fawa wihna kalna. Ja esi lihds schim bes darba us pasaul'es tirgus stahwejis, tad dsirdi, wehl ir laiks, wehl tewi tas Kungs melle. Bet apdohma, ka jau ta weenpadesmita stunda war klah't buht. Waj war ta tew drihs atnest to fwehtu wakaru un to schehlastibas algu?

Mans mihtais Kungs un Pestitaj's, es Tew fuhdsu, ka esmu daudskahrtigi pret Tewi apgrehkojees. Bet Tu fawa schehlastiba ne-esi mani atmetis, Tu esi mani turejis un atpala' wilzis. Dohd man Tawa gara spehku, ka es lihds ar teem 11 mahzkeem pee Tew turohs ihstena' tiziba un kad ta weenpadesmita stunda nahkusi un gals gan jau tuwu klah't, tad leez man to apdohmaht, lai to wehl atleekamu laiku Tew kalpoju un paklausu, un waru no Tawas rohkas to schehlastibas grafi fanemt. Kungs, es tai weenpadesmita stunda peeminu fawu ne-ustizibu, peemini Tu Tawas schehlastibas un delde wifus manus noseegumus pehz fawas leelas ap'schlo'schanas. Amen.

Kad pulkstens sit 12.

Diwipadesmit Israela ziltis dshwoja tai Kananas semé. Mehš kristiti esam tee ihstee Israela behrni, ta ihsta Kanana ir ta kristiga basniza, kurá mehš dshwojam. Ta ir ta seme, kur peens un medus tel; ta falda ewangeliuma peens un tahš deewischlas shehlastibas un eepreezinašchanas medus. — 12 apustulus tas Kungs few isredsejahš, lai tee eetu wišá pafaulé, sludinaht to preezas mahzibu wišai radibai. Pateizi par to tam Kungam un palihdš no fawas pufes, ka ta pawehle war tikt ispidita. Diwipadesmit pehrtu wahri ir tai debes Jerusalemei un 12 engeli tur stahw wiršú. Tee wahrti stahw ari tew watá, ari tew buhš ee-eet tai debes pilsehtá ar tahm selta eelahm un to muhschigu preeka gaismu. Tà greef sirdi un prahtu us scho swehtu weetu un dsenees, ká tew ir daliba pee ta muhschiga preeka un tu tur wari ee-eet ar flawas un pateizibas dseefmahm.

Kungs Jesus, es Tew pateizu, ka Tu ari mani esi peefkaitijis pee ta ihsta Israela un man kauji dshwoht Lawá basniza, tai mihliga Kanana, kur Lawas shehlastibas straumes man dwehfeli spirdsina. Isplati sawu walstibu pa wišahm semehm un pasludina sawa wahrda gohdibu wišás malás. Dohd man Lawu shehlastibu, mans Kungs un Deews, ka es tijibá pee Tew karajohš un reis waru ee-eet Lawá debes Jerusalemé, pehz kuras mana dwehfele ilgojahš. Kad es turp nahfšchu, kur warešchu Lawu waigu, Kungs Jesu, lukohš un Lawá gaismá muhschigi preezatees? Warbuht mana stundina ir tuwu klah, kur tikšchu atpestihts no wiša launa. Usturi mani eelšch atgreeschanahš no grehkeem un eelšch ihstenas tijibas lihds manam galam, ka waru ee-eet Lawá debes Jerusalemé. Amen.

Wanta schtir brahtus.

Franzija stary Sedanas un Donkeri pilsehteem stahw leelzeka malá mas naminšch, kurá swarigas leetas notikšchas, to gadu simtenus paturehs wekrá. 2. September 1870. gadá keisars Napoleons redsedams, ka japadohdahš Wahzu armijas speklam, schini naminá fanahza lohpa ar Bismarcka firštu, sawu padohšchanohš Wahzu keisaram nodoht. Wehl tur tai istabiná stahw tee pašchi diwi krehfli, tas apakais galds un wiša istabinas eerikte, ká tani peeminamá deená wišs bijis un laudis is tahlenes nahf scho weetinu apluhloht. Nams ir weentahschiga ehla ar dakštinu juntu. Schis nams jau toreis peedereja 2 brahteem, katram pufe. Ta istaba, kur tee warenee to brihdi pawadija, gul us Sedanas pufi, bet tas preekšchnams, zaur kuru ja-ee-eet, gul ohtrá galá. Tai swarigajá deená keisars Napoleons islahpa no rateem un tiklihds ta usaizinašchana nahza, lai nahf tai naminá, tad winšch gabja zaur to preekšchnamu un eegabja tai istabiná, kas ohtrá naminá galá. Tur nu tahš pirmahš norunas tika noturetas. Behz pabeigta kara nu reisneeki ihpašchi is Englantes un Amerikas leeleem pulkeem nahza us scho naminu, to daudsinatu weetu redseht; wiš gabja pa tahm pehdahm, ká keisars Napo-

leons zitureis gabjis, zaur to preekšchnamu pa trepitem us ohtru galu un mehdsa tur nosehstees us teem krehfleem, kur Napoleons un Bismarckš sehdejuschi. Istabinas kungs nebij mukšis un drihs nomanija, ka no scheem apmekletajeem war sawu willinu zirpt, winšch apgabdaja fotografijas no fawas istabinas un tahš ar labu pelnu pahrdewa. Napoleons tai deená bij 4 selta gabalus faimneezei par winas istabinu schinkojis, schohs nu nama tehws lika rahmi eelikt un uslahra pee seenas. Tà tad nu zaur istabinas apmekletajeem wihrum laba nauda atleza. To pamanija drihs wina brahlis un peeprašija datu no tahš pelnas; winšch atfauzahš us tam, ka wiš tee zilweki eet pa tahm trepehm un preekšchnamu, kas wina istabas galam peeder, tapehz tad pufe no pelnas winam peekrihtoht; brahlis atbildeja, ka laudis nenahloht tahš trepes redseht, bet to istabinu, kurá Napoleons sehdejis. Strihde deenu no deenas auga, ká ka brahki fatapa leelá eenaidá un mahjinas meers bij sen pagalam. Newareja zitadi istapt, kamehr wilka pa pašchu nama widu alminu schkehršfeenu un istabinas kungs, wehweris, buhweja few jaunus trepes, kur laudis war eetikt tai dahrgá istabiná. Tà tad nu tagad reisneeki nedabu wairs eet pa tahm agrakahm Napoleona kahpeneem, un wehwers peln ar weenu labu naudu no fawas istabinas, bet brahlu sirdis ir zaur naidu schkirtas; nauda tur nahf, bet Deewa meers wairs tur newalda.

Ta bailiba nahf no tahš blehdibas, kas no ta ih pašcha leezineeta tohy pasludinata.
(Gal. gudr. gr. 17. 10.)

Diwi wihti, krehdšineeks un wina pušis, bij gabjuschi meschá, kur zeeta aisleegschana, us jaunu rubenu jakti, jeb taifni fakohht sagt. Beesá meschá buhdami, stary smuidrahm apfehmi, behrseem un beeseem ar needrahm apauguscheem krehmeem un sawus nedarbus strahdadami, weens no ohtra bij atschkhrufschees; tē gadijahš pušim masu stirniti no krehmeem isbaidiht, tai nu tas schigli skrehja pakal gribedams to nokert. Krehdšineeks to nemas nemanija, bet stendigi ween us funi skatijahš, kas gluhnedams rubenus melleja, lihds kamehr us reisi eerauga pušis skreenohht un dohmadams, ka winšch mescha-sargú reds un no ta behg, — winšch atstahj sawus noschautus putnus semé un skreen zil tik spehjam pakal, pa muklajeem un krehmeem, ká dubli ween no pakal lez gaisá, kamehr to panahf tur, kur schis newaredams stirniti nokert apstahjahš. Nu krehdšineeks nokufis, elsdams un puhsdams praša, kapehz tã skrehjis. Bet kad pušis smeedamees atbildeja, ka stirnitei pakal dsinees, tad nosptaudamees un sweedrus noslauzidams ari pašmehjahš, lai gan sirds ká fatrauzeta pufsteja stipri. Nu gabja abi atpakal pee sawa agraka aisleegta darba.

Labal gan buhtu bijis, ja tas wihrs buhtu klausijis us to ihpašchu leezineeku, sawu sinamu sirdi, kas winam lika bailšs behgt, tapehz ka tas bij us launa zela, neká ar johkeem to apklusinajis un eefahklus blehdibas darbus tahlak darijis. Stahw rakstihš: Kad juhs Wina balsi dsirdeet, tad ne-apzeetinajeet sawas sirdis (Dahw. ds. 95, 8).
S. E. St.

Latw. Awischu apgabdatajs: J. W. Safranowicz.

No gensures atwehlesis. Rihgá. 19. Juni 1875.

Drushts pee J. W. Steffenbagen un debla.